

Oponentský posudek diplomové práce Hany Enderlové

Poetika Holanových sbírek Triumf smrti a Vanutí

Ve své diplomové práci se Hana Enderlová zaměřila na dílo básníka, které od svého vzniku láká mnohé vykladače svou strmostí a hloubkou. Zvláště v posledních letech jsme se mohli setkat s řadou obsahově i odborně různorodých monograficky založených prací či studií, které se zaměřují na celek i na vybrané problémy spojené s Holanovým dílem.

Lze říci, že již tradičně se ale většina badatelů a interpretů zaměřuje spíše na rozšifrování zastřených „obsahových“ sdělení jednotlivých veršů, básní a básnických skladeb. Méně je ale věnováno pozornosti vlastní tektonice Holanových veršů, jejich rytmickému uzpůsobení, rýmovým vazbám, tropickým kontextům a s nimi souvisejícím sémantickým vazbám.

Hana Enderlová se – pokud vím, tak bezmála jako první – pokusila souvisle a soustředěně na tyto zdánlivě elementární vztahy poukázat. Zaměřila se na počátek Holanova básnického díla - tedy zejména na sbírku *Triumf smrti* a její následné redakce (1930-1965) a na básnickou knihu *Vanutí*. S metodickou přesností, opřenu o postupy strukturálně-sémantické analýzy uměleckého textu, sleduje v souvislostech jednotlivých autorských redakcí *Triumfu smrti* nejprve rytmické a eufonické instrumentace veršů, dále proměny v uzpůsobení básnických figur, tropiku a proměny básnického jazyka jednotlivých redakcí. Vzniká tak souvislý portrét formování a proměn Holanovy tvorby v klíčových fázích jejího zrání. Tentýž postup posléze uplatňuje také u další básnické knihy *Vanutí*.

Svůj pohled, ohraničený pozorností na elementární rytmické struktury, Hana Enderlová rozšiřuje rovněž o širší kontextové poznatky, kdy sleduje, jak se například Holanův způsob využití alexandrinu promítá do rozvíjení této formy v jejích historických souvislostech (zde zejména ve vztahu k symbolistnímu využití alexandrinu či volného verše u Březiny a jeho následné aktualizace u Holana); rytmické zákonitosti, zejména využití jambické rytmické osnovy neváhá vztáhnout až k počátkům moderní české poezie, konkrétně k dílu Máchovu apod. Diplomantce se takto daří ukázat názorně a souvisle na hlubší tektonické vrstvy, které Holanovu poetiku vážou ke klíčovým mezníkům moderní české poezie.

Práce Hany Enderlové není výjimečná tím, že by nějak nově definovala místo Vladimíra Holana v souvislostech moderní české lyriky. Její svébytnost a originalita spočívá v intenzitě, jakou se zaměřila na analýzu zdánlivě samozřejmých, ve své podstatě ovšem klíčových a většinou obcházených prvků struktury Holanovy poezie. Právě takovýto pohled však nesporně prohlubuje naše poznání Holanovy poetiky a vkládá je do hlubších souvislostí moderní české poezie.

Předložená diplomová práce splňuje kritéria kladená na tuto práci jak po obsahově-odborné stránce, tak z hlediska formálního uzpůsobení. Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji hodnocení „výborně“.

Doc. PhDr. Jan Wiendl, Ph.D.